

การสอนแบบโครงการเพื่อการพัฒนาแบบประเมินฐานสมรรถนะทางสุขศึกษา และพลศึกษาทุกช่วงชั้น

ภูฟ้า เสวกพันธ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการสอนแบบโครงการเพื่อการพัฒนาแบบประเมินฐานสมรรถนะทางสุขศึกษาและพลศึกษาทุกช่วงชั้นในรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเพื่อพัฒนาแบบประเมินฐานสมรรถนะทางสุขศึกษาและพลศึกษาทุกช่วงชั้นในรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) มีรูปแบบการวิจัยแบบศึกษากลุ่มเดียววัดครั้งเดียว (the one-group posttest-only design) โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 1 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองเรียนโดยใช้การสอนแบบโครงการในรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) มีการเก็บข้อมูลหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตภาควิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 คน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) และแบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ สถิติที่ใช้หาความเที่ยงของแบบประเมินความสามารถในการทำโครงการระหว่างการตรวจให้คะแนนของผู้วิจัยกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน และหาค่าความเที่ยงในการตรวจให้คะแนนของผู้วิจัย โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' product-moment correlation coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ลักษณะและการดำเนินการ การพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชาของนักศึกษา แผนการสอนและการประเมินผล ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และ 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ ประกอบด้วย การประเมินความสามารถ 10 ด้าน กล่าวคือ ด้านชื่อโครงการ บทคัดย่อ วัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีดำเนินการ ผลการศึกษาค้นคว้า สรุปผลและข้อเสนอแนะ ด้านเอกสารอ้างอิง ด้านที่มาและความสำคัญของโครงการ การ

* รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย มหาวิทยาลัยนเรศวร

ติดต่อผู้พิมพ์ : ภูฟ้า เสวกพันธ์ E-mail.: pu.faa@hotmail.com มือถือ : 081-7079270

รับบทความ 9 ธันวาคม 2563 แก้ไขบทความ 10 ธันวาคม 2567 ตอรับ 10 ธันวาคม 2567

ออกแบบโครงการ และด้านผลงาน โดยมีเกณฑ์การประเมิน 0 - 9 ความสามารถในการทำโครงการต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ 10 - 19 ความสามารถในการทำโครงการผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด 20 - 29 ความสามารถในการทำโครงการปานกลาง 30 - 39 ความสามารถในการทำโครงการดี และ 40 - 52 ความสามารถในการทำโครงการดีมาก ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการทำโครงการทุกด้านพบว่าอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 49.25) และสมรรถนะของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 6 ด้านกล่าวคือ 1. ด้านความรู้วิชาการทางพลศึกษาและทักษะทางการกีฬา 2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ด้านการสื่อสารทั้งกับนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อนครู และผู้บริหาร 4. ด้านการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล 5. ด้านการพัฒนาตนเอง และ 6. ด้านการปรับตัวให้เข้ากับนักเรียน และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง

คำสำคัญ: การสอนแบบโครงการ, แบบประเมินฐานสมรรถนะ, สุขศึกษาและพลศึกษา, หลักสูตรพลศึกษา

Project-based instruction for the Development of Competency-based Assessment for Health Education and Physical Education in all key Stage Student

Pufa Savagpun*

Abstract

The research of project-based instruction for the development of competency-based assessment for health education and physical education in all key stage student of physical education curriculum subject (396410) aim to development of assessment competency-based for health education and physical education in all key stage student of physical education curriculum subject (396410). This research was quasi-experimental research in the one-group posttest-only design. The subject was 26 physical education and exercise science student major student who enroll in 396410 course 2020 A.C., faculty of education, Naresuan University. The research tool was book in 396410 course and the capacity for project-based assessment. The statistic was Pearson' product-moment correlation coefficient.

The research found that; TQF 3 including; goal, objective, process, learning outcome, instruction plan, assessment, learning resource, course improve. book in 396410 courses

* Associate Professor, Ph.D., Department of Physical Education and Exercise Science, Naresuan University

Contract: Pufa Savagpun E-mail: pu.fa@hotmail.com Mobile: 081-7079270

Received December, 9 2020 ; Revised December, 10 2024 ; Accepted December, 10 2024

include; 1. project-based instruction 2. curriculum development 3. curriculum and instruction in competency-based 4. learning area in Health education and physical education and 5. research relevant. The capacity for project-based assessment in 10; project name, abstract, goal, process, result, conclude and suggestion, reference, background, design and output with criteria 0-9 at poor, 10-19 at fair, 20-29 at medium, 30-39 at good and 40 - 52 at excellent and the result was excellent ($\bar{x} = 49.25$). The competency-based for health education and physical education teacher was 6 area 1. academic 2. student development 3. communication 4. media literacy 5. self-improve and 6. self-adjustment.

Keyword: project-based instruction, assessment competency-based, health education and physical education, physical education curriculum

บทนำ

การศึกษาด้านฐานสมรรถนะที่สามารถกำหนดสมรรถนะแกนกลางในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะเอื้ออำนวยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ ตามแนวคิดของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์ หลักสูตรสามารถปรับเปลี่ยนสมรรถนะได้ตามความต้องการตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นสามารถลดสาระการเรียนรู้จำนวนมากได้ พัฒนาการกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและเชิงลึกสามารถเลือกสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนมุ่งการใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่ใช้การได้ประกอบด้วย 10 สมรรถนะหลัก 4 กลุ่มดังนี้ (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2561) กลุ่มที่ 1 คนไทยฉลาดรู้สมรรถนะที่ 1 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร สมรรถนะที่ 2 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน สมรรถนะที่ 3 การสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สมรรถนะที่ 4 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มที่ 2 คนไทยอยู่ดีมีสุขสมรรถนะที่ 5 ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน สมรรถนะที่ 6 ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ กลุ่มที่ 3 คนไทยสามารถสูงสมรรถนะที่ 7 ทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม สมรรถนะที่ 8 การรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และดิจิทัล กลุ่มที่ 4 กลุ่มพลเมืองไทยใส่ใจสังคม สมรรถนะที่ 9 การทำงานแบบรวมพลังเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ สมรรถนะที่ 10 พลเมืองตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล ทั้งนี้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาได้รับการกำหนดเป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้นับตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) งานวิจัยช่วงเริ่มต้นทศวรรษแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 21 (สุพรรณ แสงรักษา, 2543) แสดงให้เห็นถึงปัญหาสภาพการสอนพลศึกษาในโรงเรียนหลายประการ อาทิเช่นครูผู้สอนพลศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ขาดความรู้และทักษะการสอน ไม่สามารถจัดทำโครงการการสอนระยะยาวได้และได้รับการพัฒนาด้านการสอนน้อยประกอบกับการขาดแคลนอุปกรณ์ สถานที่ จากการสำรวจการรับรู้ของผู้บริหารจำนวน 82 คน พบว่า ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไม่สามารถวางแผนและดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(วรนนท์ วัฒนจินดา, 2544) ซึ่งส่งผลต่อการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ซึ่งปัญหานี้ยังรวมไปถึงการสอนกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล (มณฑนา ทับทิม, 2540) ที่ครูยังไม่สามารถสรรหากิจกรรมที่เหมาะสมกับอุปกรณ์และงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้ ขาดการนิเทศกำกับติดตามการสอนจากศึกษานิเทศก์ ขาดอุปกรณ์ในร่มที่มีคุณภาพ ส่วนครูผู้สอนพลศึกษาพบว่าขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่สามารถหุ่มเทเวเวลาให้กับงานในหน้าที่เท่าที่ควร นอกจากนี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาสุขศึกษา (ณัชชา ประภาณต์, 2541) ก็ได้รับรายงานผลว่าสื่อที่ใช้ในการสอนสุขศึกษามีน้อย ไม่เหมาะสมและไม่สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนได้ ปลายทศวรรษแรกปรากฏงานวิจัยเพื่อการวัดและประเมินผลการเรียนของครูพลศึกษา (ศรานุวัฒน์ ชุ่มซัง, 2551) โดยการสอบถามครูพลศึกษาจำนวน 318 คน พบว่า ครูพลศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผู้เรียนด้านเจตคติ ด้านความรู้และด้านคุณธรรมจริยธรรมตาม ลำดับเป็นที่น่าสังเกตว่าครูพลศึกษาสามารถประเมินทักษะได้ตามธรรมชาติของกลุ่มสาระนั้นเอง จากการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้านสุขศึกษาและพลศึกษาทศวรรษแรก (พ.ศ. 2543-2553) ของคริสต์ศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่าพบปัญหาด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนโดยครูที่ไม่มีวุฒิตรงกับ กลุ่มสาระ ขาดการอบรมความรู้ด้านการสอน ขาดระบบการประเมินที่ครอบคลุมมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลาง

นอกจากปรากฏการณ์ด้านสุขศึกษาและพลศึกษาแล้วยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) นับเป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยศักยภาพและคุณภาพของผู้เรียนทุกช่วงวัยยังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง แม้ว่าการเข้าถึงระบบบริการการศึกษาของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังคงมี ปัญหาเรื่องคุณภาพการให้บริการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้การจัดการศึกษาที่หมายรวมถึงกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำ ในหลายมิติ ประกอบกับปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนสุขศึกษาและพลศึกษาในทศวรรษที่ 3 (พ.ศ. 2563-2573) กล่าวคือ ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยี พันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน จำเป็นที่นักวิชาการและนักวิจัยทางสุขศึกษาและพลศึกษา ต้องร่วมกันตระหนักถึงแนวโน้มในการร่วมกันสร้างองค์ความรู้สมัยใหม่ มาตรการและมาตรฐานทางหลักสูตร เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนทิศทางของหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาให้ตอบสนองต่อการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ในช่วงวัยเรียน/วัยรุ่นด้วยการปลูกฝังทักษะความสามารถการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะ ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาต้องมีใช้เพียงการสอนเรื่องสุขอนามัยหรือ

ทักษะด้านกีฬาเพียงเท่านั้น ทว่าควรส่งเสริมทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาต้องสามารถตอบโจทย์การวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการสนองตอบการพัฒนาทักษะการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่เชื่อมโยงกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ความคาดหวังในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ของประเทศไทยคือการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา หลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาจึงควรมีการปรับเปลี่ยนหรือออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ห้องเรียนสุขศึกษาและพลศึกษาเชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของตนได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งประยุกต์การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเพื่อการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต การเปลี่ยนบทบาทครูสุขศึกษาและพลศึกษาให้เป็นผู้ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ กล่าวคือเป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้” ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ทางสุขศึกษาและพลศึกษาให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

อนึ่งความคาดหวังของการพัฒนาประเทศชาตินั้นกลไกทางการศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญโดยทั้งนี้ปรัชญาการสอนสุขศึกษาและพลศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาที่จะช่วยส่งเสริมผู้เรียนได้มีความเจริญองกาม และมีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาและสุขศึกษาที่ได้เลือกเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2560) ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี มุ่งเน้นการเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบให้ผู้เรียนสร้างศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง อาทิ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของตนเองให้มีความเหมาะสมและการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอในการดำรงชีวิตจนกระทั่งการสร้างวัฒนธรรมที่ปลูกฝังให้ผู้เรียนเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ด้านกีฬาเพื่อส่งเสริมการใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในทศวรรษที่ 3 ของคริสต์ศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้เรียนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน ร่วมกันสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจนักกีฬา สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี หลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาต้องมุ่งให้ผู้เรียนทุกกลุ่มรวมถึงกลุ่มบุคคลพิเศษ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการเล่นกีฬาและกิจกรรมนันทนาการบางชนิดที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการดำรงชีวิต รวมทั้งการมี

อิสระในการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นลีลาชีวิต (ภู่ฟ้า เสวกพันธ์, 2562) เพื่อพัฒนาจิตใจสร้างความสัมพันธ์อันดี หล่อหลอม จิตวิญญาณและการเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อพัฒนาแบบประเมินฐานสมรรถนะทางสุขศึกษาและพลศึกษาทุกช่วงชั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การสอนแบบโครงการเพื่อการพัฒนาแบบประเมินฐานสมรรถนะทางสุขศึกษาและพลศึกษาทุกช่วงชั้นในรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) มีรูปแบบการวิจัยแบบศึกษากลุ่มเดียววัดครั้งเดียว (the one-group posttest-only design)

กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 423 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 1 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองเรียนโดยใช้การสอนแบบโครงการในรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตภาควิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 คน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ลักษณะและการดำเนินการ การพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชาของนักศึกษา แผนการสอนและการประเมินผล ทรัพยากรประกอบการเรียน การสอน การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ ดำเนินการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ของรายวิชาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงการ กับกลุ่มทดลอง โดยเริ่มสอนตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน 2563 สิ้นสุดวันที่ 12 ตุลาคม 2563 โดยใช้เวลาในการเรียนการสอนทั้งหมด 1 ภาคเรียน จัดกิจกรรมลงพื้นที่โรงเรียนเพื่อค้นคว้าฐานสมรรถนะทางสุขศึกษาพลศึกษาจากครูในโรงเรียน โดยนิสิตได้รับมอบหมายงานต่าง ๆ ในแต่ละกิจกรรม ทำการพัฒนาแบบประเมินฐานสมรรถนะเป็นระยะ ๆ ปรับแก้โครงการเสนอทำโครงการเป็นระยะ ๆ ในแต่ละสัปดาห์ และช่วงเวลาหลังเลิกเรียนจนสามารถนำไปสู่การลงมือทำโครงการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทำโครงการหลักสูตรพลศึกษา พร้อมทั้งสรุปผลที่ได้จากการทำโครงการเขียนรายงานโครงการหลักสูตรพลศึกษา จัดแสดงนิทรรศการโครงการหลักสูตรพลศึกษา เพื่อแสดงผลงาน เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโครงการหลักสูตรพลศึกษาที่ทำ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์คะแนนความสามารถในการทำโครงการหลังเรียนในกลุ่มทดลอง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเฉลี่ยร้อยละ (\bar{X})_{ร้อยละ}

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ลักษณะและการดำเนินการ การพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชาของนักศึกษา แผนการสอนและการประเมินผล ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ประกอบด้วย 1. การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ 2. การพัฒนาหลักสูตร 3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ 4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และ 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเมินความสามารถในการทำโครงการ ประกอบด้วย การประเมินความสามารถ 10 ด้าน กล่าวคือ ด้านชื่อโครงการ บทคัดย่อ วัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีดำเนินการ ผลการศึกษาค้นคว้า สรุปผลและข้อเสนอแนะ ด้านเอกสารอ้างอิง ด้านที่มาและความสำคัญของโครงการ ออกแบบโครงการ และด้านผลงาน โดยมีเกณฑ์การประเมิน 0 - 9 ความสามารถในการทำโครงการต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ 10 - 19 ความสามารถในการทำโครงการผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด 20 - 29 ความสามารถในการทำโครงการปานกลาง 30 - 39 ความสามารถในการทำโครงการดี และ 40 - 52 ความสามารถในการทำโครงการดีมาก ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการทำโครงการทุกด้านพบว่าอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 49.25) และสมรรถนะของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 6 ด้านกล่าวคือ 1. ด้านความรู้ วิชาการทางพลศึกษาและทักษะทางการกีฬา 2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ด้านการสื่อสารทั้งกับนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อนครู และผู้บริหาร 4. ด้านการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล 5. ด้านการพัฒนาตนเอง และ 6. ด้านการปรับตัวให้เข้ากับนักเรียน และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนา มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ลักษณะและการดำเนินการ การพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชาของนักศึกษา แผนการสอนและการประเมินผล ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา เป็นไปตามรูปแบบแผนการพัฒนาที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้เป็นมาตรฐานสอดคล้องกับแนวคิดของ ลิขิตกุล กุศลรัตนรักษ์ (2555) ที่กล่าวว่า รูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรนั้น เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรมาใช้จะต้องปรับให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของชีวิตและสังคมของผู้ใช้ แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรมีหลายแนวทาง เช่นเดียวกับการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ประกอบด้วย 1. การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ 2. การพัฒนาหลักสูตร

3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ 4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และ 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ ฎุฬฟ้า เสวกพันธ์ (2562) ที่กล่าวถึงหลักสูตรในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคน ควรปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตรจากเดิมที่เคยให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเปลี่ยนเป็นหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะหรือเน้นความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้มีความพร้อมและเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันและมีความสามารถในการแข่งขันที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 และยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับ พงศธร ไพจิตร (2561) ที่กล่าวว่า แนวคิดการศึกษาฐานสมรรถนะยึดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก การออกแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้จะมีการกำหนดผลิตภัณฑ์หรือผลลัพธ์ (outcomes) เป็นเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้เมื่อเรียนจบหลักสูตร และมีได้มุ่งเน้นความรู้หรือเนื้อหาวิชา เพราะเชื่อว่าเนื้อหาวิชาเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่จะมุ่งในด้านทักษะ ความสามารถ เจตคติ และค่านิยม

2. การพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการทำโครงการ ประกอบด้วยการประเมินความสามารถ 10 ด้าน กล่าวคือ ด้านชื่อโครงการ บทคัดย่อ วัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีดำเนินการ ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปผลและข้อเสนอแนะ ด้านเอกสารอ้างอิง ด้านที่มาและความสำคัญของโครงการ การออกแบบโครงการและด้านผลงาน ทั้งนี้องค์ประกอบการประเมินความสามารถที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ทักษะคติ ค่านิยม ตลอดจนประสบการณ์ในอดีต และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถสูงได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ ซึ่งผู้วิจัยทำการสอนโดยเป็นผู้คอยให้คำชี้แนะสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ลัดดา ภูเกียรติ (2544) กล่าวว่า ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ โดยก่อนการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ ผู้สอนจะมีบทบาทเป็นผู้สอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการทำโครงการ รวมทั้งเป็นผู้ฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำโครงการให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วยทักษะด้านกระบวนการคิดเชิงเหตุผล ทักษะด้านการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ทักษะด้านการทำงานกลุ่ม ทักษะด้านการตั้งคำถามและวิธีการหาคำตอบ ทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3. การใช้สอนแบบโครงการเพื่อการพัฒนาแบบประเมินฐานสมรรถนะทางสุขศึกษาและพลศึกษาทุกช่วงชั้นพบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการทำโครงการทุกด้านพบว่าอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากผู้วิจัยได้สอนตามกระบวนการสอนด้วยโครงการเป็นผู้สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในห้องเรียน โดยกระตุ้นผู้เรียนให้กล้าแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับบทบาทของผู้สอนเมื่อเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ สอดคล้องกับหลักการสอนของ วิสุทธิ์ กล้าหาญ (2545) ที่กล่าวว่า ผู้สอนจะมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน โดยจัดหาและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การทำโครงการของผู้เรียนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น คอยติดตามควบคุมและตรวจสอบการทำงานของนักเรียนเป็นระยะพร้อมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาเมื่อจำเป็นเพื่อการพัฒนา

แนะนำแหล่งข้อมูลหรือเอกสารสำหรับศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และคอยให้กำลังใจในการทำงานแก่ผู้เรียน เมื่อผู้เรียนเกิดความท้อแท้และเบื่อหน่ายเนื่องจากประสบปัญหาในการทำงาน เพื่อให้ได้การคิดค้นสมรรถนะครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาทุกช่วงชั้นซึ่งในภาพรวมประกอบด้วย 6 ด้าน กล่าวคือ 1. ด้านความรู้วิชาการ ทักษะการจัดการเรียนการสอน 2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ด้านการสื่อสารทั้งกับนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อนครู และผู้บริหาร 4. ด้านความรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และดิจิทัล 5. ด้านการพัฒนาตนเอง และ 6. ด้านการปรับตัวให้เข้ากับนักเรียน และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง โดยมีความสอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งกับการพัฒนาสมรรถนะครูของ สมเกียรติ กาทองทุ่ง (2556) ที่กล่าวว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในช่วง พ.ศ. 2554-2564 ประกอบไปด้วย 9 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านตนเอง ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการวิจัย สมรรถนะด้านเทคโนโลยี สมรรถนะด้านการสื่อสาร สมรรถนะด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา สมรรถนะด้านการพัฒนาชุมชน และสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำ และยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับ อัสรี สะอีดี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยสมรรถนะ 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้วิชาการ การจัดการเรียนการสอน ทักษะทางการกีฬาและการออกกำลังกาย (2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) ด้านการสื่อสารและการมีมนุษยสัมพันธ์ทั้งกับนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อนครู และผู้บริหาร (4) ด้านการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (5) ด้านการพัฒนาตนเองในความเป็นครูพลศึกษา และ (6) ด้านการปรับตัวให้เข้ากับนักเรียนและยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ลักษณะและการดำเนินการ การพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ระดับรายวิชาของนักศึกษา แผนการสอนและการประเมินผล ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา และเอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักสูตรพลศึกษา (396410) ประกอบด้วย 1. การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน 2. การพัฒนาหลักสูตร 3. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ 4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และ 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ควรรนำ มคอ.3 และเอกสารประกอบการสอนเผยแพร่ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงานซึ่งประกอบด้วยการประเมินความสามารถ 10 ด้าน กล่าวคือด้านชื่อโครงงาน บทคัดย่อ วัตถุประสงค์ของโครงงาน วิธีดำเนินการ ผลการศึกษาค้นคว้า สรุปผลและข้อเสนอแนะ ด้านเอกสารอ้างอิง ด้านที่มาและความสำคัญของโครงงาน การออกแบบโครงงาน และด้านผลงานสามารถนำมาใช้ได้กับนิสิตในลำดับถัดไปเพื่อให้การประเมินผลกิจกรรมในรายวิชาเป็นที่ยอมรับในรูปแบบซึ่งมีมาตรฐานกำกับอย่างชัดเจน

3. การพัฒนาแบบประเมินฐานสมรรถนะทางสุขศึกษาและพลศึกษาทุกช่วงชั้นประกอบด้วย 6 ด้าน คือกล่าวคือ 1. ด้านความรู้วิชาการ ทักษะการจัดการเรียนการสอน 2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ด้านการสื่อสารทั้งกับนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อนครู และผู้บริหาร 4. ด้านด้านการรู้เท่าทัน สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล 5. ด้านการพัฒนาตนเอง และ 6. ด้านการปรับตัวให้เข้ากับนักเรียน และยุคสมัยที่ เปลี่ยนแปลงสามารถนำไปเผยแพร่และใช้เพื่อปรับปรุงการประเมินสมรรถนะของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Dachakupt, P. (2001). *Project Development for Proposals, Writing Reports and Presentation Techniques. Science Project*. The Master Group Management Company Limited, Bangkok.

Government Gazette. (2018). National Strategy (2018-2037). Prime Minister's Office, Bangkok.

Independent Committee for Educational Reform. (2018). Guidelines for Developing Learners to Achieve Core Competencies Necessary for Life. *Thai Education Journal Education Council Secretariat*, 15, 147.

Kathongthung, S. (2013). *A Guideline for Developing the Competencies of Physical Education Lecturers in the Institute of Physical Education for Driving the ASEAN Community*. Master of Education Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok.

Klaharn, W. (2002). Imagination and Learning in a Project. *Academic Journals*, 5(10), 2-3.

Kulrattanak, L. (2014). *Development of Prototype Teacher Education Curriculum based on the Competency Framework for Southeast Asian Teacher of the 21st Century*. Doctor of Education Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok.

Ministry of Education. (2018). *Basic Education Core Curriculum B.E. 2008 (re-edition 2018)*. Agricultural cooperative printing demonstrations of Thai co., Ltd., Bangkok.

Phaijit, P. (2018). *Development Of Curriculum for Professional Teacher Training Preparation To Enhance Competencies of Physical Education Teacher Students*. Doctor of Education Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok.

Phianchop, W. (2017). *Includes Articles on Philosophy, Principles, Teaching Methods, and Measurement for Physical Education Evaluation*. Chulalongkorn University Printing (2nd ed.). Bangkok.

Prapayont, N. (1998). *State, Problems and Needs in School Health Education Practicing of Public Health Personnel in Bangkok Metropolitan Administration*. Master of Education Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok.

- Pukiat, L. (2001). *Project for Learning: Principles and Guidelines for Organizing Activities*. Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok.
- Saidi, A. (2018). *Development of Training Curriculum to Enhance 21st Century Competencies for Physical Education Teachers by Applying Facilitating Learning with Instructional Scaffolding*. Doctor of Education Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok.
- Sangraksa, S. (2000). *State and Problems of Teaching Physical Education in Elementary Schools under the Office of the National Primary Education Commission*. Master of Education Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok.
- Savagpun, P. (2019). *Development of Physical Education and Recreation Curriculum Based on the Concept of Inclusive Education to Promote the Style of Life of Displaced People in the Learning Center Under the Migrant Child Education Management Coordination Center*. Department of physical Education and Exercise Sciences, Phitsanulok.
- Thaptim, M. (1997). *Study of State and Problems in Organizing the Physical Education Activities in Kindergarten Schools under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration*. Master of Education Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok.
- Wattanachinda, W. (2001). *State and Problems of Operating the Physical Education Program in the Welfare Division Schools under the Jurisdiction of the Department of General Education*. Master of Education Thesis, Chulalongkorn University, Bangkok.